

קריאה דיגיטלית להנאה ולמטרות למידה: השוואה בין קורא אלקטרוני, מחשב וטקסט מודפס

רותם שומר

בהנחיית: ד"ר אינה בלאו, האוניברסיטה הפתוחה וד"ר דפנה רבן, אוניברסיטת חיפה

בשנים האחרונות הולכת וגוברת התופעה של קריאת ספרים בפורמט דיגיטלי. מחקר זה בא לבחון את השפעת מטרת הקריאה וטכנולוגיית הקריאה על הבנת הטקסט, זמן הקריאה וחווית הקורא. במחקרים קודמים קריאה דיגיטלית נבדקה כקריאה על גבי צג המחשב ולא באמצעות קורא אלקטרוני. בנוסף, המחקרים הקודמים, בדקו את איכות הלמידה או את היכולת להעריך את איכות המידע בפורמט הדיגיטלי לעומת המודפס, אך לא עסקו בקריאה להנאה. זאת ככל הנראה כיוון שקריאה להנאה על גבי מסך המחשב או קורא אלקטרוני מהדור הישן הינה משימה מעייפת ומעטים בחרו בה. המחקר הנוכחי בודק את השפעת מטרת הקריאה (קריאה להנאה לעומת ספרות מחקרית) וטכנולוגיית הקריאה (קריאה מצג מחשב, מקורא אלקטרוני ומטקסט מודפס) על הבנת הטקסט, על חווית הקורא ועל זמן הקריאה. בניסוי השתתפו 120 גברים ונשים בגילאים 18-40 סטודנטים לתואר ראשון במכללה האקדמית לחינוך אורנים, דוברי עברית ברמת שפת אם או תושבים שמתגוררים בישראל 10 שנים לפחות, בתנאי שהם מעריכים את רמת קריאתם בעברית כגבוהה מאוד. המשתתפים הוקצו אקראית לשלוש טכנולוגיות הקריאה: שלישי מהמשתתפים קראו טקסטים בקורא האלקטרוני, שלישי על גבי מחשב ושלישי בהדפסה. טקסט אחד שהמשתתפים קראו הינו קטע ספרותי, והאחר מאמר מדעי קצר (מערך 2X3). על מנת שסדר המאמרים לא ישפיע על התוצאות, מחצית המשתתפים בכל טכנולוגיית הקריאה התחילו את הניסוי מהטקסט הספרותי ומחצית האחרת - מהטקסט המדעי. לאחר קריאת כל טקסט המשתתפים ענו על מבדק קצר הבודק זכירה והבנת התכנים המוצגים. בנוסף המשתתפים מילאו שאלונים בהם דיווחו על חווית הקריאה ועל המוטיבציה לקריאה. מן המחקר ניתן יהיה להסיק על אפקטיביות הקריאה הדיגיטלית האקדמית והספרותית מקוראים אלקטרוניים לעומת קריאה מודפסת או מצג המחשב.